

[eu och facket]

Ökad centralstyrning av finanspolitiken

Samtidigt som både den ekonomiska och politiska klyftan mellan nord och syd fördjupas i eurozonen pågår ändå arbetet för att vidareutveckla "samarbetet".

EU-kommissionen presenterade den 20 mars två meddelanden [inte bindande rättsakter] om vilka ytterligare steg som euroländerna bör ta för "stärkt samordning och integration", dvs. ett fördjupat EMU.

Det ena meddelandet drar upp riktlinjerna för en process med systematisk förhandssamordning mellan medlemsstaterna av de nationella planerna på större ekonomiska reformer, inbegripet reformer på arbetsmarknaden och i sjukvårds- och pensionssystem.

EU-kommissionen och ministerrådet ska ges möjlighet att bedöma reformernas "potentiella spridningseffekter" och lämna synpunkter om "nödvändiga förändringar av reformförslagen" innan de antas på nationell nivå.

Det andra meddelandet innehåller förslag till ett "instrument för konvergens och konkurrenskraft", som skulle omfatta "avtalsarrangemang" underbyggt med ekonomiskt stöd från EU:s budget. Avtalen ska förhandlas fram och ingås mellan enskilda medlemsstater och kommissionen där man kommer överens om vilka "struktur-reformer", till exempel på arbetsmarknaden, som

ska genomföras för att stärka konkurrenskraften.

Förslaget bygger på en plan för en "fördjupad och verklig ekonomisk och monetär union" som EU-kommissionen presenterade i slutet av november förra året som ett bidrag till diskussionerna vid Europeiska rådets möte den 13-14 december.

Kommissionen vill att euroområdet på längre sikt ska få ett eget finansdepartement, kompetens att samordna skatte- och arbetsmarknadspolitik samt rätt att utfärda euroobligationer. Kommissionen vill att eurozonen inom 1,5 till 5 år ska få en egen budget som kan undsätta euroländer i nöd, möjligtvis i form av en europeisk a-kassa, och länderna ska skriva på reformkontrakt.

Kommissionen ska kunna ändra eller stoppa nationella budgetar om de inte följer de överstatliga budgetdisciplinreglerna. För att stärka "den demokratiska legitimiteten" ska EU-parlamentets inflytande öka.

Kommissionen menar att den djupare EMU-integrationen kräver två fördragsändringar, en inom de närmsta fem åren och en, mer genomgripande, på längre sikt.

De nya förslagen, som innebär att centralstyrningen av finanspolitiken ökar ännu mer, ska ses som kommissionens bidrag till den diskussion som ska föras vid Europeiska rådets möte, dvs. EU:s stats- och regeringschefer, i juni om eurozonens framtid.

Gösta Torstensson

Bli med i Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk

Lavaldomen och EU:s utstationeringsdirektiv visar att EU är ett allvarligt hot mot den svenska arbetsmarknadsmodellen med konflikträtt och kollektivavtal, eller med andra ord ett grundskott mot de landvinningar som svensk fackföreningsrörelse gjort de senaste hundra åren.

Lissabonfördraget, den nya EU-grundlagen, innebär inget skydd för de fackliga rättigheterna såsom det hävdas från LO-ledningen och andra EU-entusiaster. Tvärtom så innebär Lissabonfördraget i praktiken att Lavaldomen och andra antifackliga EU-domar grundlagsfästs.

Och, som vanligt i EU-sammanhang, det kommer mera. För ett tag sedan presenterade EU-kommissionen ett lagstiftningsförslag om utövandet av rätten att vidta kollektiva åtgärder i samband med gränsöverskridande tjänstehandel.

”Det här är ett hot mot hela vårt förhandlings-system. Jag förutsätter att den svenska regeringen kommer att säga nej då detta ska behandlas av Europeiska rådet”, sade LO:s dåvarande ordförande Wanja Lundby-Wedin.

För att bjuda motstånd mot denna förödande utveckling har Folkrörelsen Nej till EU initierat ett tvärfackligt nätverk, Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk. Det är öppet för dig som är fackligt aktiv [eller bara medlem] och EU-kritisk. Det kostar ingenting och du behöver inte vara medlem i Folkrörelsen Nej till EU [men det är inget hinder].

Nätverkets syfte är utbyte av information, kunskapsuppbyggnad samt att anordna och samordna olika aktiviteter. Nätverket har startat som en mejlgrupp för informationsspridning genom ett digitalt nyhetsbrev. Vi finns också som en grupp på Facebook med för tillfället 578 medlemmar. Nätverket har också kontakt och samarbete med andra fackligt inriktade EU-kritiska organisationer, såsom Fagbevaegelsen Mod Unionen i Danmark, Trade Unionists Against the EU Constitution i England, och Nei til EU:s Faglig utvalg i Norge.

Nätverket administreras av Gösta Torstensson, Folkrörelsen Nej till EU [arbetsplatsombud i Kommunal]. Du som vill bli med i nätverket mejlar gosta.torstensson@nejtill.eu.se.

Eva Anderzon, Kommunalarbetareförbundet
Jan-Erik Gustafsson, Fackförbundet ST
Jannika Fahlander, Handelsanställdas Förbund
Jannis Konstantis, Fackförbundet Seko
Kent Wahlberg, Livsmedelsarbetareförbundet
Maria Pohn, Vårdförbundet
Mats Norrstad, Lärarförbundet
Pie Blume, Fackförbundet Unionen
Minna Pyykölä, Journalistförbundet
Patrik Ljunggren, Transportarbetareförbundet
Peter Lilja, Industrifacket Metall
Rolf Axelsson, Hamnarbetareförbundet
Magnus Renman, Fackförbundet GS
Lars Lundberg, Byggnadsarbetareförbundet
Marcus Carlstedt, Lärarnas Riksförbund
Rolf Gustavsson, Svenska Lokförararföreningen SLFF
Christel Niby, Fastighetsanställdas Förbund

ITUC kritiserar IMF/EU-trojkan

Inför Internationella valutafondens [IMF] så kallade vårmöte har International Trade Union Confederation [ITUC] publicerat en rapport som går till angrepp mot IMF:s lånekrav i förhandlingar med krisdrabbade euroländer.

ITUC-rapporten "Ideology without economic evidence: IMF attacks on collective bargaining" bestrider på grundval av empiriska fakta IMF:s ekonomiska argument för att genomdriva avreglerade arbetsmarknader och svagare kollektivavtalssystem.

IMF är tillsammans med EU-kommissionen och Europeiska centralbanken [ECB] den så kallade Trojkan, som gör upp om vilka åtstrammingsåtgärder och marknadsliberaliseringar som ett krisdrabbat euroland måste genomföra för att få så kallade nödlån.

ITUC menar att IMF:s arbetsmarknadsrekommendationer underminerar demokratin och riskerar "ekonomisk diktatur" över hela Europa, med fler splittringar och social oro som följd, utan att leverera några ekonomiska fördelar.

Jan-Erik Gustafsson

Hur ska Stefan Löven komma runt Lavaldomen?

I ett uttalande med rubriken "Ordning och reda på arbetsmarkanden" från partikongressen säger Socialdemokraterna: "Det är inte acceptabelt att löntagare konkurrerar med varandra med löner, hälsa och i värsta fall livet som insats. Samtidigt har företagare som gör rätt för sig och följer svenska regler och avtal svårt att hävda sig mot oseriösa konkurrenter. [...] Vi Socialdemokrater vill därför införa ett solidariskt entreprenörsansvar. Vi vill också riva upp och göra om Lex Laval. Utstationeringsdirektivet ska skärpas, och ett socialt protokoll läggas till EU-fördraget."

Det är ett utmärkt uttalande. Frågan är bara varför Socialdemokraterna inte har gjort något i praktiken när det till exempel gäller ett socialt protokoll inom EU? När riksdagen i november 2009 godkände Lissabonfördraget fanns det ett förslag från Vänsterpartiet om att villkora godkännandet med att EU inför ett socialt protokoll.

Eftersom fördragsändringar inom EU måste

godkännas av samtliga medlemsländers nationella parlament, och i Sveriges fall med trefjärdedelsmajoritet av riksdagledamöterna, hade Socialdemokraterna i praktiken vetorätt eftersom man utgör mer än en fjärdedel av riksdagen. Vad gjorde man? Jo, förutom en handfull dissidenter som lade ned sina röster, stödde man den borgerliga regeringens förslag om att godkänna Lissabonfördraget rakt av.

När det gäller uttalandet om att man "vill riva upp och göra om Lex Laval" är frågan återigen hur, eftersom Lex Laval bygger på EU-domstolens avgörande i det så kallade Lavalfallet och på sitt sätt är en logisk konsekvens av EU:s inre marknad med fri rörlighet över gränserna för tjänsteföretag, till exempel lettiska byggbolag. Om inte Sverige hade infört Lex Laval [som egentligen är ändringar av Medbestämmandelagen] hade regeringen gjort sig skyldig till ett fördragsbrott som med stor sannolikhet redan hade beivrats av EU-kommissionen och EU-domstolen. På vilket sätt avser Socialdemokraterna att komma runt detta problem, med mindre än att Sverige frigör sig från EU?

Gösta Torstensson

Trojkan kollar "reformarbetet" Grekland igen

Inspektörer från de så kallade trojkan – EU, ECB och IMF – är på plats i Aten för att granska "reformarbetet" i det krisdrabbade Grekland. Betydande framsteg har gjort, men vissa tekniska frågor återstår att lösa, rapporterar TT.

De 24 miljarder kronor i "nödlån" [det handlar om kommersiella lån som ska återbetalas med ränta] som nu står på spel förutsätter bland annat att Greklands regering konkret visar hur den planerar att minska antalet offentliganställda med 150.000 på två år.

Arbetslösheten i Grekland steg till ett nytt rekord på 27,2 procent i januari, enligt den statliga statistikbyrån Elstat. Andelen arbetslösa i ålderskategorin 15 till 24 år lyfte till 59,3 procent, upp från 51 procent ett år tidigare.

Landets recession är inne på sitt sjätte år och under 2013 beräknas ekonomin krympa med ytterligare 4,5 procent. Men det är inget som EU/ECB/IMF-inspektörerna eller deras uppdragsgivare bryr sig om.

Jan-Erik Gustafsson

Brett EU-motstånd i Storbritannien

I februari deklarerade premiärminister David Cameron att briterna ska få folkomrösta om landets medlemskap – om han och konservativa Torypartiet vinner valet 2015.

I talet listade premiärministern tre stora utmaningar som han menar unionen står inför: problemen i eurozonen som driver fram grundläggande förändringar i Europa, en kris i den europeiska konkurrenskraften och slutligen ett demokratiskt underskott som Cameron menar har ökat under senare år.

Han förklarade att han vill omförhandla villkoren för landets förhållande till unionen. I princip vill han omförhandla allt som Storbritannien har gått med på under fyrtio år som medlem i EU, redan i somras tillsatte Cameron en kommission för att utreda vilka maktbefogenheter London vill ta tillbaka från unionen.

I talet nämnde han fem punkter. De handlar om att Storbritannien ska få en friare roll i EU och att makt ska återföras från Bryssel till London. Mer flexibilitet för medlemsländerna att kunna vara med i de EU-samarbeten de vill och stå utanför andra. De nationella parlamentens roll ska stärkas i EU, det är där den demokratiska legitimiteten ligger, enligt den brittiske premiärministern. För att detta ska blir verklighet vill Cameron ha en fördragsändring.

– När vi förhandlat den nya uppgårelsen ska vi ge det brittiska folket en omröstning med ett mycket enkelt in-eller-ut-val, sade David Cameron.

Blir en folkomröstning av sker den troligtvis 2017.

Det EU-kritiska högerpartiet UKIP, United Kingdom Independence Party, får växande stöd. Enligt en opinionsmätning har UKIP gått om Camerons konservativa Tory-parti.

– Han har all anledning att vara oroad. Grovt räknat tre fjärdedelar av konservativa väljare i Storbritannien vill inte ha en politisk union, säger UKIP-ledaren Nigel Farage i en intervju med Sveriges Radios nyhetsprogram Ekot.

Många besvikna väljare lämnar nu David Camerons toryparti för det mycket EU-kritiska UKIP. Enligt en färsk opinionsmätning har Nigel Farages parti stöd av nästan var fjärde väljare [23 procent] inför EU-valet 2014. UKIP är nu näst

största parti, en procentenhet större än Tories.

UKIP är enligt sin hemsida ”ett libertarianskt, icke-rasistiskt parti” som vill att Storbritannien ska lämna EU. Nigel Farage vill se en folkomröstning så snart som möjligt där briterna får ett tydligt val mellan att vara kvar i eller lämna den europeiska unionen.

Det är inte bara den politiska högern i Storbritannien som kräver en folkomröstning om EU. Det gör även de tvärpolitiska organisationerna Trade Unionists Against the EU Constitution, No2EU – Yes to democracy och The Peoples Pledge. Trade Unionists Against the EU Constitution bildades som en facklig front för att förhindra att Storbritannien anslöts till EU-konstitutionen, sedermera Lissabonfördraget.

BOB CROWE, DEN EU-KRITISKE generalsekretären i Storbritanniens snabbast växande fackförbund – transportarbetarförbundet RMT [National Union of Rail, Maritime and Transport Workers] – ser mycket gärna en folkomröstning men ger inte mycket för Camerons avsikter.

– Camerons löfte om en folkomröstning innebär att skjuta upp en folkomröstning i fem år efter att den eurofila partiledningen har förhandlat fram ett nytt medlemskapsavtal. Denna manöver syftar till att vinna EU-kritiska röster vid nästa parlamentsval.

– Det konservativa partiet har alltid varit anhängare av skapandet av en odemokratisk superstat, dominerad av storkapitalet. David Cameron, John Major och Margaret Thatcher har alla med entusiasm skrivit under de olika fördrag som har mål att förverkliga detta, säger Bob Crowe som är en av företrädarna för Trade Unionists Against the EU Constitution och No2EU – Yes to democracy.

No2EU – Yes to democracy, som samlar fackligt aktiva och personer som står till vänster, ställde på kort varsel upp i det senaste EU-parlamentsvalet och fick nästan 200.000 röster, vilket dock inte räckte för att vinna mandat i EU-parlamentet. Organisationen kampanjar mot EU:s åtstramningspolitik och försvarar den gemensamma välfärden och demokratin i såväl Storbritannien som i övriga Europa.

The Peoples Pledge har en bredare agenda och samlar parlamentsledamöter från både socialdemokratiska Labour och partierna på högerkanten. The Peoples Pledge bedriver också en elektronisk namninsamling för krav på en folkomröstning om

EU oavsett om medlemskapsavtalet omförhandlas vilket premiärminister David Cameron förklarar sig vilja. När detta skrivs har 130.419 briter ställt sig bakom The Peoples Pledges krav på en folkomröstning.

Ett av Peoples Pledges argument för en folkomröstning är att ingen britt under 55 år har haft möjlighet att rösta om Storbritanniens förhållande till EU. Den enda folkomröstning som hållits var 1975, två år efter att Storbritannien blev medlem i EU, då en majoritet röstade ja till fortsatt medlemskap. Partipolitiskt var rollerna ombytta vid den folkomröstningen, de konservativa ville stanna i EU medan Labour uppmanade briter att rösta för utträde.

Opinionsundersökningar visar, enligt Peoples Pledge, att 70 procent av briter vill ha en folkomröstning om EU-medlemskapet. Och enligt en undersökning som gjorts för Financial Times vill skulle bara en tredjedel av briter rösta ja till EU om det vore folkomröstning i dag, medan hälften skulle rösta för att lämna EU.

Gösta Torstensson

”Hälsan är inte till salu, utan måste försvaras”

I Spanien finns ett hälso- och sjukvårdssystem som tidigare var gratis och organiserad i offentlig regi.

– Åtagandena är desamma, oberoende av individens sociala ställning och det finns ingen begränsning av behandlingarna, berättar Montserrat Diaz Lominchar som jobbar inom sjukvården i Madrid, när vi träffas på en internationell facklig konferens i Tarragona i södra Katalonien som riktade sig mot den så kallade trojkan, dvs. EU, ECB och IMF.

– Privatiseringarna bryter helt och hållet med detta system. I praktiken har det betydtt att det privata fått de lönsamma delarna och de kostsamma delarna blir kvar hos det offentliga.

Spaniens budgetunderskott beräknas hamna på 6,7 procent av BNP 2013, enligt det krisdrabbade landets premiärminister Mariano Rajoy.

Spaniens högerregering har tidigare under krisen visavi EU åtagit sig att få ned underskottet till 4,5 procent 2013 och 2,8 procent 2014. Men regeringen förhandlar nu med EU för att få mer tid för att minska sitt budgetunderskott.

Enligt EU:s stabilitetspakt från 1997 får

budgetunderskott inte överstiga 3 procent av BNP och enligt euroländernas finanspakt, som trädde i kraft vid årsskiftet, får det ”strukturella” budgetunderskottet, dvs. den del som anses inte bero på konjunkturen, inte överstiga 0,5 procent av BNP.

Med krisen som ursäkt, vill regeringen, under ledning av högerpartiet Partido Popular, och med aktivt stöd från EU och IMF, skära ned och privatisera ännu mer. För 2013 finns en ”åtgärdsplan” som omfattar privatisering av 27 vårdcentraler och 6 sjukhus i Madridområdet. Dessutom införs en avgift på en euro per recept och en höjning av egenavgifterna för olika tjänster, såsom mediciner, proteser, ambulanstransporter etc.

– En nedskärning av kostnaderna för hälso- och sjukvården kan enbart genomföras genom att skära ned på personalen och vårdinsatserna. Enbart under 2013 beräknar man minska personalen med 35 procent och utgifterna för förbrukningsvaror med 48 procent, säger Montserrat som är fackligt aktiv i CCOO [Arbetarkommissionerna].

Den omtalade ”vita flodvägen” symboliserar de offentliga sjukvårdsarbetarna i Madrid. Sköterskor, läkare och annan sjukvårdspersonal som protesterar, demonstrerar och strejkar.

– Till denna flodväg har även brukarna, medborgarna och olika rörelser till försvar av offentlig sektor anslutit sig. Dessa rörelser består av grannskap, några politiska partier, några fackliga organisationer, patientföreningar, säger Montserrat.

– Regeringen bryr sig inte om alla demonstrationer och strejker – generalstrejker och branschvisa strejker – utan fortsätter med sina nedskärnings- och privatiseringsplaner. Arbetstagarnas, medborgarnas och de fackliga organisationernas ansträngningar har hittills i stor utsträckning varit lönlösa.

Men Montserrat menar att det är möjligt att vinna:

– Det handlar om att arbetstagarna och deras organisationer enas i kampen mot regeringen kring ett gemensamt mål – att nedskärningarna dras tillbaka och att privatiseringarna av hälso- och sjukvården stoppas.

Huvudparollen för konferensen i Tarragona, Conferència Obrea Europea, var ”Fora la dictadura de la Troika [FMI, BCE, CE] som är katalanska och ungefär betyder ”Ned med trojkans diktatur”.

Gösta Torstensson

Moderaterna vann S-kongressen

Socialdemokraternas 37:e kongress blev [som vanligt] Kompromisskongressen. De besvärliga frågorna luftades inte ens i kongresshallen utan löstes i förväg i slutna rum.

Den absolut största stridsfrågan på kongressen – vinster i välfärden – avgjordes genom att en rad kompromissförslag stöttes och blöttes tills båda sidor insåg att det inte gick att komma längre. Resultatet blir att ”välfärdsföretag” får fortsätta att ta ut vinst och en skrivning om att kommunerna ska få mer att säga till om vid etablering av friskolor och styra upphandlingar till icke vinstdrivande företag. Senare visade det sig att uppfattningarna om vad de kommit överens om var minst sagt delade bland kongressdeltagarna.

DET ÄR UPPEBART ATT SOCIALDEMOKRATERNA, efter de senaste årens turbulens, var helt inriktade på att visa enighet. Det mesta pekar också på, för att citera Maria Crofts, politisk kommentator på Dagens Nyheter, ”att samförståndet kommer att hålla i sig och inte som tidigare ersättas av ett skyttegravskrig där olika falanger bekämpar varandra”.

Tyvär kan jag tycka. För i praktiken betyder det att partihögern och EU-anhängarna, anförda av Stefan Löven, kommer att bestämma politiken. De politiska skiljelinjerna visavi Moderaterna blir fortsatt otydliga.

Gösta Torstensson

Thatcher är död, nyliberalismen lever

Marknaden måste råda, oinskränkt. De klenaste måste slås ut, om de är företag eller människor spelar ingen roll. Marknaden får inte störas av statliga ingripanden eller välfärd. Arbetare måste ta de löner som erbjuds, annars blir de utan jobb. Välfärdens gränser ska pressas tillbaka och det privata ägandet premieras. Fackföreningsrörelsen ska krossas och arbetsmarknaden avregleras.

Det låter som ett diktat från den så kallade trojkan, dvs. EU-kommissionen, Europeiska centralbanken och Internationella valutafonden till regeringarna i de krisdrabbade euroländerna i södra Europa. Men det är en sammanfattning av

Margaret Thatchers regeringsdeklaration 1979. Den 8 april dog Thatcher. Det finns ingen anledning att sörja eller glädjas [hennes liv fick ett eländigt slut].

Under tre mandatperioder var hon Storbritanniens premiärminister. När hon senare fick frågan om vilken hennes största bedrift var svarade Thatcher: Tony Blair.

Tony Blair och New Labour blev förvaltaren av hennes politiska arv. Liksom våra dagars europeiska socialdemokrati och – ironiskt nog – de styrande i den europeiska union som Thatcher agerade som kärringen mot strömmen i under sin premiärministertid.

”I DAG KÄNNES THATCHERS TROSSATSER LIKA bekanta som relevanta i kampen för eurons överlevnad. För vad är det för politik som EU, Internationella valutafonden och ECB tvingat på Grekland, Portugal, Spanien och nu senast Cypern, om inte reformer hel i Järnladyns smak; omfattande privatiseringar, arbetsmarknadsreformer och en snålare stat.” Det skriver Dagens Industri ledarskribent Petter Olofsson under rubriken ”Thatchers revolution blev vardagspolitik” [9 april].

Den politik Thatcher gjorde till sin, med avregleringar, privatiseringar och inflationsbekämpning i centrum, har blivit europeisk standardpolitik för politiker från vänster till höger. Ta till exempel Socialdemokraternas debatt om vinster i välfärden. Så långt som att avreglera och privatisera sjukvården gick inte ens den brittiska järnladyn.

Thatcher är död, nyliberalismen lever.

Gösta Torstensson

Utstationerande företag måste utse kontaktperson

Regeringen föreslår att utländska företag som utstationerar arbetstagare i Sverige ska anmäla det till Arbetsmiljöverket. Dessutom ska företagen se till att ha en kontaktperson här.

– Det är en facklig delseger, säger Ingemar Hamskär, TCO:s seniorjurist, till tidskriften Lag & Avtal.

Alla utländska företag som utstationerar arbetstagare i Sverige mer än fem dagar ska anmäla det till Arbetsmiljöverket. Företagen ska också utse en kontaktperson i Sverige. Kontaktpersonen ska kunna ta emot delgivningar och

tillhandahålla handlingar som visar att kraven i utstationeringslagen är uppfyllda. Genom förslaget kan fackförbundens behov av att komma i kontakt med utländska företag som utstationerar arbetstagare här tillgodoses, menar regeringen.

– Vi hade gärna sett att regeringen gått ett steg längre, säger Ingemar Hamskär.

FÖRSLAGET INNEBÄR ATT KONTAKTPERSONEN kan ta emot en begäran om förhandling till exempel.

– Men vi hade gärna sett att kontaktpersonen skulle få rätt att förhandla och träffa kollektivavtal.

Regeringen tycker att förslaget tillgodoser fackens behov av att komma i kontakt med de här utländska företagen. Dessutom leder det till att svenska myndigheter får reda på vilka företag som utstationerar arbetstagare hit och därmed en möjlighet till att kunna kontakta dessa företag.

Regeringen poängterar att syftet med förslaget är att se till att utstationerade får sina rättigheter enligt EU:s utstationeringsdirektiv tillgodosedda och att den svenska modellen tillämpas. De företag som inte följer reglerna måste betala en sanktionsavgift.

Bestämmelserna ska införas i utstationeringslagen och börja gälla den 1 juli 2013, föreslår regeringen.

Jan-Erik Gustafsson

FN-kritik mot EU:s svängrempolitik

Enligt en rapport av FN-organet International Labour Organization [ILO] är den rekordhöga arbetslösheten i EU, särskilt inom euroområdet, en konsekvens av alltför hårda nedskärningar i offentliga budgetar i kampen mot den rådande ekonomiska krisen.

ILO menar att EU:s krispolitik har misslyckats och uppmanar till att fokus flyttar från åtstramning och så kallade interna devalveringar [lönesänkningar] till jobbskapande åtgärder.

FN-ORGANET LÄGGER FRAM FYRA FÖRSLAG för den fortsatta krispolitiken:

1. Att EU tar tag i finanssektorns strukturella svagheter, bland annat för att öka tillgången till finansiering för små och medelstora företag;

2. EU-strategin att konkurrenskraften ska stärkas genom lönesänkningar måste upphöra;

3. Att brådskannde åtgärder vidtas för att bekämpa ungdomsarbetslösheten, exempelvis en ungdomsgaranti och ökad samordning av arbetsförmedlingarna inom eurozonen;

4. Att dialogen mellan arbetsmarknadens parter stärks för att underlätta nödvändiga arbetsmarknadsreformer.

Gösta Torstensson

Slovenien blir nästan krisande euroland

Slovenien pekas ut som nästa euroland att be om ”nödlån”. Varningen kommer från OECD, de västliga ländernas ekonomiska samarbetsorganisation. Räntorna i Slovenien har stigit rejält den senaste tiden, liksom kostnaden för att försäkra sig mot en betalningsinställelse, rapporterar Dagens Industri.

Precis som på Cypern är bankerna det stora problemet. Enligt officiella uppskattningar har Sloveniens banker ”dåliga lån” på omkring 7 miljarder euro, motsvarande knappt 60 miljarder kronor. Det är ungefär en femtedel av Slovenien BNP.

”Slovenien står inför en allvarlig bankkris, driven av överdrivet risktagande, svag styrning av statligt ägda banker och otillräckliga tillsynsverktyg”, hävdar OECD.

Slovenien är i samma situation som de andra krisdrabbade euroländerna. Underskottet i statsbudgeten har ökat betydligt under den ekonomiska nedgångsperioden i eurozonen efter den globala finanskrisen 2008.

SLOVENIENS EKONOMI VÄNTAS I ÅR KRYMPA med 2,1 procent. Statsskulden är måttliga 47 procent av BNP men har fördubblats sedan 2008. Enligt OECD kommer den att växa till 100 procent av BNP om inga ”reformer” genomförs.

OECD anbefaller den slovenska regeringen att privatisera de två statliga bankerna Nova Ljubljanska Banka och Nova Kreditna Banka Maribor, samt att andra banker som går med förlust ska avvecklas.

Alplandet med två miljoner invånare var den första republiken som bröt sig ur Jugoslavien och blev en självständig stat 1991. Slovenien blev medlem i EU och Nato 2004 och införde euron som valuta 2007.

Jan-Erik Gustafsson

Ny modell för att rädda de globala storbankerna

Efter den senaste hanteringen av bankkrisen på Cypern sade eurogruppens nye ordförande Jeoren Dijsselbloem att privatpersoner och institutioner med sparade banktillgångar inte längre kunde räkna med att hållas skadeslösa i en konkurs-situation, vilket till en början skapade oro på marknaderna. Fram till nu är det utköp med allmänna medel "bail-out" som gällt. Efter Cypern ställs nu frågan om Dijsselbloem har infört en ny modell "bail-in" för att hantera banker i kris, dvs. att privatpersoner och institutioner som till exempel pensionsfonder skall stå för en del av krishanteringen.

Bakgrunden är att Cypern under åren byggt upp en banksektor som tagit en allt större andel av den nationella ekonomin, och som fått problem på grund av växande bankproblem i angränsande Grekland och andra delar av eurozonen. Efter månader med förhandlingar med den så kallade Trojkan [EU, ECB och IMF] meddelade den cypriotiska regeringen att den höll på sluta ett avtal om utköp på 10 miljardarer euro. Men när det blev känt att villkoren i detta lånestödsavtal även innebar konfiskering av banktillgångar även under den garanterade insättningsgränsen inom EU på 100.000 euro utbröt väldiga protester. I det som förklarats vara den slutliga uppgörelsen lämnades "småspararna" orörda, men oförsäkrade banktillgångar omstrukturerades, vilket gjorde lokala företags och utländska banktillgångar delvis värdelösa.

Den nya modellen som Dijsselbloem framförde är inte ny inom bankvärlden. Redan 2010 publicerade Bank for International Settlement i en vitbok en uppdelning av banktillgångar vid framtida bankkriser. Detta förslag diskuterade vidare inom Financial Stability Board [FSB] och det globala revisionsföretaget KPMG. Det senare publicerade i juli 2012 en rapport om framtida bail-ins. FSB är en internationell organisation som arbetar med att koordinera nationella och internationella enheter för att sätta regler och standarder inom finanssektorn.

Dessutom mitt under Cyperskandalen förut-såg den marknadsliberala kanadensiska regeringen i sitt budgetförslag för kommande år möjligheten till bail-ins: "Regeringen föreslår en 'bail-in' modell för systemviktiga banker. Denna

modell kommer att utformas för att försäkra i det osannolika fallet att en systemviktig bank får slut på sina tillgångar att denna bank kan återkapitaliseras och komma på ekonomiska fötter igen genom en mycket snabb omvandling av vissa särskilda banktillgångar till arbetande kapital. Detta kommer att minska risken för skattebetalare. Regeringen kommer att kontakta olika aktörer för att rådgöra hur bail-in modellen kan genomföras i Kanada".

När detta blev känt fick Kanadas finansminister omgående frågan om med "vissa särskilda banktillgångar" avsågs vanliga sparares pengar, men ministern vägrade att kommentera vad uttrycket egentligen betydde.

Den kanadensiske ekonomiprofessorn Michael Choussudowsky menar att den cypriotiska bail-in modellen riskerar bli en framtida norm och skriver att den nya modellen ger bankirer och deras politiska medlöpare ett nytt vapen för finansiell förstörelse av småskaliga banker och finansiella institutioner, som hotar maktmonopolet i de sex stora amerikanska megabankerna och deras motsvarigheter globalt. I en artikel "Konfiskering av banktillgångar för att rädda bankerna" skriver Choussudowsky att det är ingen tillfällighet att den nya modellen först presenterats i Kanada.

Ordförande för FSB är den nuvarande chefen för Bank of Canada Mark Carney. Han är även utsedd till ny chef för Bank of England från 1 juli, en mycket ovanlig utnämning. Före Carney kom till det kanadensiska finansdepartementet arbetade han 13 år med Goldman Sachs. Carney var inblandad i den ryska finansskandalen 1998, då samtidigt som Goldman Sachs gav råd till den ryska regeringen banken också spekulerade i Rysslands förmåga att betala sina skulder.

Det är numera allmänt känt och dokumenterat att Goldman Sachs förekommer vid alla större marknadsmanipulationer i USA sedan depressionen på 30-talet och att banken har gått i spetsen för den åtstramningspolitik som bryter ned länderna i eurozonen som skapat bankkriser på Cypern och i andra europeiska länder. Det kan också nämnas att ECB-chefen Mario Draghi och tidigare italienske premiärministern Carlos Monti tidigare varit rådgivare till Goldman Sachs.

James Corbett och Michael Choussudowsky skriver på Global Research: "Själva existensen av en bail-in modell klargör en obehaglig sanning som banketablissemangen har fördunklat under

generationer; nämligen att banktillgångar är inte högar av pengar som finns i bankvalven som kan återkallas när de behövs utan istället osäkra lån till banksters som använder dessa pengar för att spekulera med exotiska finansiella verktyg vilka hotar att förstöra hela den globala ekonomin. När väl detta klara faktum har blivit tillräckligt utmanat måste allmänheten göra ett val. Antingen fortsätta att lägga sin tilltro till de stora bankerna som föröder världsekonomin eller använda sina sparade pengar till att bygga upp genuina, frodiga lokala ekonomier genom kreditinstitutioner, alternativa valutor och andra finansiella alternativ”.

Jan-Erik Gustafsson

Frontalkrig om vinster i välfärden

Svenskt Näringsliv har startat ett upprop mot Socialdemokraterna efter partiets beslut om att ”kraftigt begränsa vinsterna” i den privata skol- och vårdsektorn, trots att Socialdemokraternas kongressbeslut är lika luddigt som ett torktumlarfilter [alla på kongressen såg sig själva som vinnare].

I ett brev från från organisationens koleriske vd, Urban Bäckström, som har skickats ut till 60.000 företag, riktar han en svidande kritik mot S-ledaren Stefan Löven. ”När man ger sig på oss på det här sättet kommer vi mobilisera företagare runt om i landet. Vi som organisation måste svara upp mot detta och det kommer att märkas. Vi ska tala om för svenska folket vad Socialdemokraternas politik leder till”, säger Urban Bäckström [Dagens Industri 13 april].

Utskicket är startpunkten för en kampanj som Svenskt Näringsliv nu drar i gång och som helt är inriktad på att motverka Socialdemokraterna. ”Förslaget om välfärdsföretagen är i den nuvarande tappningen den värsta inskränkning av fri företagsamhet sedan löntagarfonderna, och diskussionerna på partiets kongress påminner om debatten som föranledde löntagarfonderna och det gör mig oroad”, säger Urban Bäckström.

Hur kampanjen ska ta sig uttryck vill han inte säga i dag. Några demonstrationer som under löntagarfondsstriden är inte att vänta: ”Jag vet inte om man demonstrerar på gatorna i dag. Det känns inte så modernt. Men det finns många andra sätt. Vi ska bedriva opinionsbildning och

försöka bidra till att det här förslaget kastas i papperskorgen.”

Även om Urban Bäckström tar i så han nästan spricker, så är Sverige det land som sedan 1996 [året efter anslutningen till EU] marknadsliberaliserats snabbast av alla de utvecklade länderna och slås i det sammanhanget endast av stater som Albanien, Georgien och Azerbajdzjan, enligt The Heritage Foundation, den mest inflytelserika av USA:s många högertankesmedjor som har ett index för ”liberalisering”.

Gösta Torstensson

Kraftigt motstånd mot vinster i välfärden

Svenskarna säger definitivt nej till vinstutdelning inom vården, skolan och omsorgen. Det visar den årliga SOM-undersökningen från Göteborgs universitet. Och motståndet till vinstutdelning är kraftigt hos samtliga borgerliga väljargrupper.

Årets SOM-undersökning, som är Sveriges mest omfattande opinionsundersökning riktar sig till 12.000 personer, och den pågår i fem månader.

I årets upplaga från hösten 2012, kan man bland annat se att stödet för den offentliga sektorn har ökat påtagligt.

– Ja, det är ett stöd för att inte minska den offentliga sektorn, och det har ökat under senare år. Det finns också en ökad kritik mot privatiseringar”, säger docenten Lennart Nilsson vid SOM-institutet på Göteborgs universitet.

Ja, faktiskt är det nu så att majoriteten av alla väljare, inom alla partier, utom Moderaterna, är emot privatiseringar inom vården, skolan och omsorgen. Och när det gäller det där med att plocka ut privat vinster inom den här sektorn är motståndet kompakt bland alla väljare, även bland moderater.

– Det visar ett markant stöd för att inte tillåta vinstutdelning inom skattefinansierad vård, skola och omsorg. Och detta gäller inom alla partier, säger Lennart Nilsson till SVT.

Det visar sig att över hälften av alla moderater säger nej till vinstutdelning, bara en femtedel tycker att det är okej att plocka ut vinster.

Motståndet är ungefär lika massivt även bland övriga borgerliga sympatisörer. Inom det röd-gröna blocket säger omkring sju av tio nej till vinstutdelning.

Gösta Torstensson

Är LO-ordföranden helt okunnig om EU?

”Full sysselsättning är det viktigaste målet”, säger LO:s ordförande Karl-Petter Thorwaldsson i en stor intervju i SvD Näringsliv [30 april].

Vet LO-ordföranden inte att Sverige som medlem i EU är bunden av Lissabonfördraget, EU:s grundlag? Enligt EU-reglerna, som är överordnade svenska lagar, inklusive grundlagarna, är huvudmålet för den ekonomiska politiken i EU och i EU:s medlemsländer låg inflation, eller ”prisstabilitet” som det formuleras i Lissabonfördraget artikel 119.2.

Exempel: Att euroländer som Spanien och Grekland har en arbetslöshet på över 26 procent är betydelselöst när Europeiska centralbanken [ECB] bestämmer penningpolitiken [räntan]. Enligt ECB:s stadga, som finns som ett protokoll till Lissabonfördraget, ska ”huvudmålet” vara att ”upprätthålla prisstabilitet” [Protokoll om stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken, Kapitel II, Artikel 2].

VIDARE SÄGER KARL-PETTER THORVALDSSON i SvD-intervjun att ”de viktigaste ingredienserna” för att minska arbetslösheten ”är att ha en ekonomisk politik som ökar efterfrågan”.

Vet inte LO-ordföranden att Sverige som medlem i EU är beroende av Lissabonfördragets Protokoll om förfarandet vid alltför stora underskott? Enligt artikel 1 i detta protokoll får underskottet i ”den offentliga sektorns finanser” vara maximalt 3 procent av BNP och ”skuldsättningen i den offentliga sektorn” får vara maximalt 60 procent av BNP.

Detta protokoll [liksom det förut nämnda] antogs redan 1992 och har samma juridiska status som själva fördragstexten, dvs. står över nationella lagar. Om ett EU-land inte slaviskt följer dessa EU-regler gör det sig skyldigt till ”fördragsbrott” och kan komma att dömas till böter av EU-domstolen.

Exempel: 19,1 miljoner människor - 12 procent av arbetskraften - var utan jobb i eurozonen i februari, enligt EU:s statistikbyrå Eurostat. Inte någon gång under eurons existens har arbetslösheten legat på en så hög nivå. Siffrorna innebär att antalet personer utan jobb i euroområdet har plussats på med närmare två miljoner jämfört med februari i fjol.

Vad gör EU? Jo, tillsammans med ECB och IMF, tvingar EU-kommissionen de krisande euroländerna att skära ned de offentliga utgifterna, försämra villkoren för arbetslösa och pensionärer, privatisera offentliga tillgångar och höja skatterna, och så vidare.

Grekland är ett belysande exempel: Enligt det senaste åtstramningspaketet för Grekland ska 150.000 jobb bort i den statliga sektorn fram till 2015. Lönerna och pensionerna gröps ur och sektorer som sjukvård och utbildning tvingas sänka sina kostnader. Det har lett till att strejker och demonstrationer avlöser varandra medan folket blir allt fattigare. En ny generalstrejk är utlyst till första maj.

Är Karl-Petter Thorwaldsson helt okunnig om EU? Eller försöker han, som många andra EU-anhängare, slå blå dunster i svenska folkets ögon? EU:s ekonomiska politik stryper efterfrågan. Det är som att bromsa i en uppförsbacke.

Gösta Torstensson

S-uttalande om EU är inte trovärdigt

”Socialdemokraterna vill att EU i grunden ska vara ett mellanstatligt samarbete, där vi tillsammans med de andra medlemsstaterna kan lösa problem”, heter det i ett utlåtande från Stefan Lövens partistyrelse till Socialdemokraternas kongress.

Om Socialdemokraterna menat allvar med vad partistyrelsen skriver hade de röstat nej till Amsterdamfördraget, Nicefördraget och Lissabonfördraget, dvs. de tre stora fördragsändringar som EU gjort sedan Sverige blev medlem.

I samtliga fall innebär de nya fördragen, i synnerhet Lissabonfördraget, att EU bli mer och mer överstatligt dvs. att EU begränsar det nationella självbestämmandet på allt fler områden och att politisk makt flyttas från de demokratiska församlingarna i medlemsländerna, till exempel den svenska riksdagen, till odemokratiska institutioner i Bryssel.

För varje fördragsändring har mellanstatligheten minskat radikalt, men i samtliga fall har Socialdemokraterna röstat ja till de nya EU-fördragen när de ratificerats av riksdagen. Partistyrelsens uttalande är således inte särskilt trovärdigt. Bedrägligt, för att vara rak på sak.

Gösta Torstensson

Baktankar från en EU-rabulist

”SOCIALDEMOKRATERNA VILL ATT EU i grunden ska vara ett mellanstatligt samarbete, där vi tillsammans med de andra medlemsstaterna kan lösa problem”, heter det i ett utlåtande från Stefan Lövens partistyrelse till Socialdemokraternas kongress.

Om Socialdemokraterna menat allvar med vad partistyrelsen skriver hade de röstat nej till Amsterdamfördraget, Nicefördraget och Lissabonfördraget, dvs. de tre stora fördragsändringar som EU gjort sedan Sverige blev medlem.

I samtliga fall innebär de nya fördragen, i synnerhet Lissabonfördraget, att EU bli mer och mer överstatligt dvs. att EU begränsar det nationella självbestämmandet på allt fler områden och att politisk makt flyttas från de demokratiska församlingarna i medlemsländerna, till exempel den svenska riksdagen, till odemokratiska institutioner i Bryssel.

För varje fördragsändring har mellanstatligheten minskat radikalt, men i samtliga fall har Socialdemokraterna röstat ja till de nya EU-fördragen när de ratificerats av riksdagen. Partistyrelsens uttalande är således inte särskilt trovärdigt för att uttrycka sig försiktigt.

FN VARNAR NU EUROPAS REGERINGAR för att de sociala nedskärningar och ekonomiska åtstramningar som görs för att rädda bankerna får stora konsekvenser för barnen. Grekland och Italien ligger i botten bland länderna på listan över barns välmående. Spanien och Portugal ligger fortfarande i mitten, medan Rumänien hamnar på sista, 29:e plats. Holland, Norge, Island, Finland och Sverige ligger i topp fem.

– Men vi är lite oroliga för hur läget kommer att se ut vid nästa rapportering, säger Chris de Neubourg, chef för Unicefs forskarenhet för social- och ekonomisk politik. Han uppmanar Europas regeringar att reflektera mer kring hur deras sparpaket drabbar barnen.

”I DAG SÖKER SIG SOCIALDEMOKRATERNA mot mitten. Uttryck som skatthöjningar och vinstförbund i välfärdssektorn blir tabu.” Det skriver Ulf Bjereld, socialdemokrat och professor i statsvetenskap vid Göteborgs universitet, på Svenska Dagbladets debattsida. Samtidigt konstaterar han att ”Stödet för en stark offentlig sektor är oförändrat stort,

motståndet mot vinstuttag i välfärdssektorn likaså.”

Den socialdemokratiska partiledningen går alltså i otakt med väljarkåren och partiet blir allt svårare att skilja från ”det nya arbetarpartiet”, dvs. Moderaterna. Fortsätter partiledningen att gå högerut, samtidigt som Sverigedemokraterna vinner fler missnöjda socialdemokratiska väljare och ett eller två av de små allianspartierna ramlar ur riksdagen, öppnar utvecklingen för en stor-konkoalition, Socialdemokraterna och Moderaterna, efter valet 2014 eller i vart fall efter valet 2018. I den allt viktigare EU-frågan har de båda partierna i praktiken varit överens de senaste 20 åren.

EN STADIGT DJUPARE KLYFTA ÄR PÅ VÄG att växa fram mellan euroländer som är fast i en nedåtgående spiral med fallande produktion, snabbt stigande arbetslöshet, sociala nedskärningar och urgröpta disponibla inkomster och euroländer som går bra med ökad tillväxt och växande bytesbalansöverskott. Resultatet är en union med ökade spänningar, både inom länder och mellan länder. Proester i södra Europa riktar sig inte sällan mot Tyskland som man tycker fått alltför stort inflytande över deras politik.

Inför den svenska eurofolkomröstningen 2003 menade de EU-frälsta fackförbunden Metall och Pappers att ”Det politiska huvudsyftet med EMU är att vidareutveckla det hittills framgångsrika arbetet med att väva samman medlemsländerna på ett sådant sätt att freden, demokratin och respekten för mänskliga rättigheter säkras”.

I dag, tio år senare, framstår detta uttalande som ett hån mot de miljoner arbetare i södra Europa som strejkar, demonstrerar, ockuperar och protesterar på andra sätt mot den av EU dikterade nedskärnings- och privatiseringspolitiken.

Den ekonomiska och politiska klyftan mellan nord och syd fördjupas inom eurozonen och frågan är när, inte om, det orealistiska och nyliberala europrojektet kommer att spricka.

”ATT LÖSA EUROKRISEN HAR VISAT SIG lika lätt som att spika upp vinbärgelé på väggen.” Det konstaterar Andreas Chervenka i en krönika i SvD Näringsliv [20 april].

Gösta Torstensson

[eu och facket] är ett nyhetsbrev för folkrörelsen nej till eu:s fackliga nätverk. ansvarig utgivare: jan-erik gustafsson. redaktör: gösta torstensson. adress: rondovägen 312, 142 41 skogås. tfn: 08-771 43 79. e-post: gosta.torstensson@nejtill.eu.se.

folkrörelsen nej till eu är en partipolitiskt obunden medlemsorganisation. adress: pölgatan 5, 414 60 göteborg. e-post: kansli@nejtill.eu.se. hemsida: www.nejtill.eu.se.